

Міністерство освіти і науки України
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економіки та підприємництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана факультету
економіки та підприємництва

 А.А. Брояка

« 25 » серпня 2020 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Підприємництво»

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Ради Студентського
Самоврядування факультету
економіки та підприємництва
Протокол № 1
від « 25 » серпня 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Вченої Ради
факультету економіки та
підприємництва
Протокол № 1
від « 25 » серпня 2020 р.

Вінниця 2020

1. Відомості про викладача, який викладає навчальну дисципліну
Сахно Андрій Анатолійович, професор, доктор економічних наук,
професор кафедри економіки, електронна адреса: andrijsahno@gmail.com

2. Опис навчальної дисципліни

ОК 25. Підприємництво

кількість кредитів ЄКТС – 5;

кількість годин – 150 годин, у тому числі 58 аудиторних годин, 92 години самостійна робота;

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Термін викладання – один семестр, 3 семестр.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної програми

Підприємництво належить до нормативних навчальних дисциплін, освітній компонент циклу професійної та практичної підготовки;

- при вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквізитів): «Технологія виробництва продукції рослинництва», «Технологія виробництва продукції тваринництва».

- основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін (постреквізитів): «Мікроекономіка», «Економіка підприємства», «Планування діяльності підприємств», «Біопалива: Ефективність виробництва і споживання в АПК України», «Маркетинг».

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1. Призначення навчальної дисципліни

Висвітлюється сутність підприємництва, основи його виникнення та розвитку. Розглядається підприємницька ідея та механізм її втілення, технології заснування власної справи, організації бізнесу. Вивчаються особливості економічної свободи та закони функціонування ринку і поведінки товаровиробників. Формулюється значення конкуренції, власності у реалізації підприємництва. Обґрунтовується маркетингова діяльність на підприємстві у контексті витрат виробництва та його цінової політики. Висвітлюється товарна політика підприємства, його фінанси та політика щодо сплати податків. Аналізуються економічні ризики в підприємницькій діяльності. Особлива увага приділяється питанням розробки бізнес-плану.

5.2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни – формування у студентів спеціальних теоретичних та практичних навичок з питань процедури створення підприємства, дослідження середовища і конкуренції та видів підприємницької діяльності, актуальні, з огляду на сучасну ситуацію, економічні ризики в підприємницькій діяльності, розробка бізнес-плану.

5.3. Задачі вивчення дисципліни

Ознайомити студентів із сутністю підприємництва, основами його виникнення і розвитку; визначити механізм втілення підприємницької ідеї та технологію заснування власної справи; дослідити рушійні сили, умови та принципи підприємницької діяльності, а також закони функціонування ринку і поведінки товаровиробників; обґрунтувати форми та методи конкурентної боротьби виходячи з сутності права власності; обґрунтувати значення маркетингової діяльності на підприємстві та структуру витрат виробництва; оцінювати якість товарів та процес доведення їх до споживачів; забезпечувати фінансування підприємства шляхом організації фінансового менеджменту; визначати економічні ризики в підприємницькій діяльності; здійснювати процес управління у системі бізнеспланування; розуміти перспективи міжнародних економічних відносин і міжнародного підприємництва, форми спільного міжнародного підприємництва; обґрунтовувати потреби та наслідки у процесі державного регулювання підприємництва.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

СК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

СК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.

Програмні результати навчання

РН1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

РН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

РН 4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

РН 5. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

РН 6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.

РН 7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.

РН 8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

РН 9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.

РН 10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

РН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.

РН 12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

РН 13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та

біржових структур.

РН 14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

РН 15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.

РН 16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.

РН 18. Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності.

РН 19. Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.

РН 20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.

5.4. Зміст навчальної дисципліни

Дисципліна розкриває економічні, організаційні та фінансові основи бізнесу та підприємництва, дозволяє отримати навички про організацію власного бізнесу, теорію і практику підприємницької діяльності, бізнес-планування, бізнес-моделювання.

5.5. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Сутність підприємництва	2		6
2	Основи виникнення і розвитку підприємництва	2	2	6
3	Підприємницька ідея та механізм її втілення	2	2	6
4	Технологія заснування власної справи	2	2	6
5	Організація бізнесу	2	2	7
6	Економічна свобода і підприємництво	2	2	6
7	Закони функціонування ринку і поведінки товаровиробників	2	2	6
8	Конкуренція як засіб реалізації підприємництва	2	2	6
9	Власність підприємств та їх структура	2	2	7
10	Маркетингова діяльність на підприємстві	2	2	6
11	Витрати виробництва та цінова політика підприємства	2	2	6
12	Товарна політика підприємства	2	2	6
13	Фінанси і податки	2	2	6
14	Економічні ризики в підприємницькій	2	2	6

	діяльності			
15	Розробка бізнес-плану	2	2	6
	Разом	30	28	92

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота студента ВНАУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Графік самостійної роботи

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до практичних занять	28	щотижнево	Усне та письмове (тестове) опитування
2	Підготовка рефератів	26	щотижнево	Усний захист
3	Виконання індивідуальних завдань	26	щотижнево	Усне опитування
4	Розрахунки та дослідження з використанням комп'ютера	12	4 рази в семестр	Усний захист
	Разом	92	-	-

7. Список основної та додаткової літератури

Основна література

1. Виноградська А.М. Основи підприємництва: Навчальний посібник. Друге видання, перероб. і допов. К.: Кондор, 2005. 544с.
2. Герчикова И.Н. Регулирование предпринимательской деятельности: государственное и межфирменное. М.: Изд-во «Консалтбанкир», 2002. 704 с.
3. Дмитрієв І.А. Організаційні проблеми ефективного функціонування та розвитку підприємницької діяльності (концептуальні та методологічні засади): Монографія. Харків: Вид-во ХНАДУ, 2006 216 с.
4. Дмитрієв І.А. Соціально-економічні аспекти підприємницької діяльності: Монографія. Х.: ВД «ІНЖЕК», 2007. 200 с.
5. Донець Л.І., Романенко Н.Г. Основи підприємництва. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 320с.
6. Ляшенко В.И. Регулирование развития малого предпринимательства в Украине: проблемы и пути решения: Монография/ НАН Украины. Ин-т экономики пром-сти. Донецк, 2007. 452 с.
7. Предпринимательство: Учебник для вузов / Под ред. В.Я. Горфинкеля, Г.Б. Поляка и др. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. 581 с.
8. Соціально-економічні проблеми та перспективи розвитку підприємницької діяльності: Монографія. Донецьк: ТОВ «Юго-Восток, ЛТД», 2006. 430 с.
9. Шершенюк О.М. Основи підприємництва: конспект лекцій, portal.khadi.kharkov.ua/ (Останнє звернення 3.09.2020).

Додаткова література

10. Сахно А.А. Особливості оцінювання рівня конкурентоспроможності підприємств. Регіональна бізнес-економіка та управління: науковий, виробничо-практичний журнал. 2018. № 1(57). С. 77-86.
11. Сахно А.А., Заболотна Ю.О. Сутність та оцінка фінансового стану підприємств. Регіональна бізнес-економіка та управління: науковий, виробничо-практичний журнал. 2018. № 1(57). С. 69-76.
12. Сахно А.А., Жук Я.В., Царенко А.В. Кредитування сільськогосподарських підприємств в Україні. Регіональна бізнес-економіка та управління: науковий, виробничо-практичний журнал. 2018. № 2(58). С. 58-66.
13. Sakhno Andrii, Hryvkivska Oksana, Salkova Iryna, Kucher Lesia. Evaluation of the

Efficiency of Enterprises by the Method of Analysis of Functioning Environment. Journal of Environmental Management and Tourism. Summer 2019. Volume X, Issue 3 (35). pp. 499-507.

14. Sakhno Andrii, Polishchuk Natalia, Salkova Iryna, Kucher Anatolii. Impact of Credit and Investment Resources on the Productivity of Agricultural Sector. European Journal of Sustainable Development. 2019. 8, 2. Pp. 335-345.

15. Andrii Sakhno, Iryna Salkova, Antonina Broyaka, Nataliia Priamukhina. A Methodological Analysis for the Impact Assessment of the Digitalisation of Economy on Agricultural Growth. International Journal of Advanced Science and Technology Vol. 29, No. 8s, (2020), pp. 242-249.

16. Andrii Sakhno, Iryna Salkova, Nataliia Polishchuk, Lesia Kucher, Inna Stashko. Efficiency of managing liabilities of enterprises of different types of economic activities European Journal of Sustainable Development. 2020. No.9 (1). Pp. 423-431.

17. Andrii Sakhno, Nataliia Polishchuk, Iryna Salkova, Lesia Kucher, Olena Kudyko. Mortgage lending system of agricultural enterprises of Ukraine. *Revista ESPACIOS*. Vol. 41 (N° 15) Year 2020. Page 7. URI: [http:// www.revistaespacios.com/](http://www.revistaespacios.com/)

18. Сахно А.А., Салькова І.Ю. Мотивація економічної діяльності підприємств сільськогосподарського машинобудування. Монографія. Вінниця: ТОВ «Твори», 2020. 308 с. ISBN 978-966-949-436-8

19. Поліщук Н.В., Сахно А.А., Поліщук Ж.В. Біржова діяльність у схемах і таблицях. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2019. 116 с.

8. Контроль і оцінка результатів навчання

Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів: поточний контроль – загальна відповідність заявленим компетентностям за результатами практичних та семінарських занять – 50 балів (усний контроль: опитування, бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему та ін. та письмовий контроль: контрольна робота в письмовій формі, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді та ін.); рубіжний контроль (контрольна робота у письмовій формі) – 20 балів; підсумковий контроль, (іспит в усній або тестовій формі) – 30 балів. Разом: 100 балів. Якщо студент протягом семестру за підсумками поточного та рубіжного контролів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він до іспиту не допускається. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками поточного та рубіжного контролів є виконання студентом підсумкової контрольної роботи.

Визначення результатів набутих у неформальній / інформальній освіті здійснюються до початку семестру, у якому згідно з навчальним планом передбачено опанування освітнього компонента.

9. Політика навчальної дисципліни

Активна участь студентів на практичному занятті під час опитування, відвідування лекційних занять, ініціативність студентів в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи, заохочення студентів до науково-дослідної роботи.